

Україні вживається недостатньо заходів щодо виконання положень Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю з метою забезпечення їх безперешкодного доступу до інформаційних ресурсів, тобто сприяння реалізації ними права на інформацію. На наш погляд, більш жорсткий державний контроль за виконанням положень к міжнародних договорів, так і національного права дозволив би оптимізувати процес адаптації інтернет-ресурсів до потреб осіб з сенсорними порушеннями, зокрема, з порушеннями зору та сприйняття.

1. Всемирный доклад об инвалидности [Электронный ресурс] // Всемирная организация здравоохранения : [офиц. сайт]. – URL: http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/report/ru/ (дата звернення: 15.01.2017)

2. Національна доповідь про вжиті заходи, спрямовані на здійснення Україною зобов'язань у рамках виконання Конвенції про права інвалідів. – Міністерство соціальної політики України. – 2015 – С. – 7. // URL: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=167313 (дата звернення: 22.01.2017)

3. Закон України «Про звернення громадян» // База даних «Законодавство України / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.03.2018).

4. “Укрзалізниця” запустит продажу жд билетов онлайн для людей с инвалидностью. Автор: Ирина Крицкая. 19 февраля 2018 года. // URL: <https://data.ua/news/popular/1917256-ukrzeliznytsya-zapustit-prodazhu-zhd-biletov-onlajn-dlya-lyudej-s-invalidnostyu/> Назва з екрану (дата звернення: 16.03.2018).

5. Постанова Кабінет Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» // База даних «Законодавство України / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF> (дата звернення: 16.03.2018).

Філянiна Людмила Анатолiївна
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорiї
та iсторiї держави i права
Днiпропетровського державного
унiверситету внутрiшнiх справ

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ОКУПАЦІЇ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ: ТЕРИТОРІАЛЬНІ ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИХ ВІДНОСИН

Враховуючи ситуацію в якій опинилась наша держава залишається актуальним питання – окупації території нашої держави, а також захисту і відновлення прав громадян України, які постраждали під час міжнародного збройного конфлікту чи перебувають на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополя. Агресивні дії Російської Фе-

дерації (далі – РФ, Росія) спрямовані не тільки проти територіальної цілісності й незалежності нашої держави, але й залякують мирне населення та завдають непоправної шкоди життю й здоров'ю, майновим інтересам людей, які проживають на окупованих територіях. Неодноразово Україна намагалася дипломатичними шляхами (Женевський, Нормандський, Мінський формат домовленостей) припинити експансію РФ. Але добрі наміри залишилися без уваги державою-агресором – Крим до цього часу лишається окупованим.

Так, досить принциповим для вирішення питання щодо притягнення до відповідальності Росії, за порушення Європейської конвенції з прав людини і основоположних свобод та інших норм міжнародного права, є підтвердження розповсюдження юрисдикції Росії на окуповану територію Криму. З цією метою парламент України звернувся до ООН, Європарламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, НАТО, ОБСЄ та національних парламентів держав світу із закликом: визнати РФ державою-агресором, котра підтримує тероризм та блокує діяльність Ради Безпеки ООН; обмежити повноваження делегації РФ в Парламентській Асамблеї Ради Європи; запровадити нові секторальні обмежувальні заходи з метою зупинити російську агресію і примусити керівництво РФ припинити незаконну окупацію Криму, звільнити усіх заручників та незаконно утримуваних на території РФ громадян України [1].

Звернення нашої держави не залишилось без уваги і резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 68/262 про територіальну цілісність України та резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 71/205, більшістю держав-учасниць Організації Об'єднаних Націй, було визнано, що Крим окупований Російською Федерацією. Для спостереження за ситуацією в сфері захисту прав людини на окупованій території АРК направлені в лютому 2014 р. Управління Верховного комісара ООН з прав людини, а в березні 2014 р. – Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні. Їх основним завданням є стежити за ситуацією з правами людини в Автономній Республіці Крим і місті Севастополь зі своїх офісів в материковій частині України.

Аналізуючи події на окупованій території Кримського півострову було зафіксовано порушення права на належну судову процедуру і справедливий судовий розгляд, а також встановлені факти неповаги до свободи вираження поглядів, мирних зібрань, пересування, релігії і переконань. За порушення імміграційного законодавства Російської Федерації з Криму були депортовані декілька українських громадян, які не мали російського громадянства. Порушення права власності в Криму можуть в цілому бути прирівняні до конфіскації майна без відшкодування його вартості [2].

Разом з тим, необхідно зазначити, що примусова депортація громадян України з тимчасово окупованої території АРК відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН 68/262 не повинна застосовуватися до даної території тому, що суперечить нормам міжнародного гуманітарного права, котрі застосовуються до осіб, які перебувають під захистом, у випадку окупації.

Отже, зібравши за допомогою міжнародних місій докази порушень Ро-

сією конвенційних прав Україна має підстави для звернення до Європейського суду з прав людини.

В практиці ЄСПЛ міждержавні скарги досить рідкісне явище. Водночас, прецедентом для вирішення спорів України проти Росії у кримському питанні може стати нещодавно прийняте рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кіпр проти Туреччини». Судом була розглянута можливість застосування ст. 41 Європейської конвенції з прав людини і основоположних свобод щодо справедливої сатисфакції Кіпру за порушення прав людини на території Північного Кіпру, що була проголошена Турецькою Республікою під час проведення Туреччиною військових операцій на території острова. ЄСПЛ встановив 14 порушень прав власності, що захищаються ст. 1 Протоколу №1 Конвенції. Так греки-кіпріоти, котрі мали власність та півночі Кіпру були позбавлені можливості володіння, використання, управління і взагалі доступу до власного майна внаслідок агресивних дій Туреччини. Разом з тим, Кіпр вимагав від Туреччини справедливої компенсації стосовно осіб, котрі зникли безвісті, а також за порушення прав людини греків-кіпріотів Карпас. Дане рішення є своєрідним прецедентом у вирішенні питань Криму. У справі «Кіпр проти Туреччини» зазначається, що Республіка Кіпр неправомірним способом позбавлена можливості здійснювати свою законну юрисдикцію в північній частині Кіпру, тому Туреччині притаманна «юрисдикція» в сенсі ст. 1 Конвенції і, відповідно, вона несе відповідальність за порушення Конвенції, що відбуваються в даному районі.

Таким чином, ЄСПЛ 2014 р. зобов'язав уряд Туреччини сплатити в якості компенсації моральної шкоди: 30 мільйонів євро родичам зниклих безвісті й 60 мільйонів євро грекам-кіпріотам острова Карпас, що знаходиться в Турецькій республіці Північного Кіпру. Але треба враховуючи значні строки розгляду справ у Європейському суді слід запастися терпінням і не варто сподіватися на швидке вирішення питання.

Разом з тим, у цьому контексті необхідно звернути увагу на позицію РФ щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини. Так, в липні 2015 р. Конституційний суд РФ прийняв постанову, відповідно до якої рішення Європейського суду з прав людини повинні виконуватися в Росії з урахуванням верховенства Основного закону РФ. Аргументом для прийняття такого рішення є необхідність збереження суверенітету своєї держави. Тому, Конституційний Суд РФ, прийшов до висновку, неприпустимості реалізації положень чи виконання рішень Європейського суду з прав людини, котрі порушують Конституцію РФ. Дана постанова вигідна для ігнорування рішень ЄСПЛ щодо анексії Автономної Республіки Крим, тому що, на думку РФ захоплення території України відбулось без порушень норм міжнародного права, а також можливих рішень щодо тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей.

Варто зазначити, що рішення Конституційного Суду РФ порушує положення Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р., а

саме *pacta sunt servanda* – кожен чинний договір є обов'язковим для його учасників і повинен ними добросовісно виконуватися (ст. 26) і держава-учасниця договору не може посилатися на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання нею договору (ст. 27), тому, не може бути виправданням для невиконання рішень ЄСПЛ[3].

Отже, виходячи з практики Європейського суду з прав людини Україна може сподіватися на позитивне рішення не тільки стосовно територіальної юрисдикції, але й за порушення права на життя, свободу, особисту недоторканість, свободу вираження думки, мирних зібрань, права власності, тобто Росія може бути належним відповідачем у справі щодо порушення територіальної цілісності нашої держави та несе відповідальність за всі допущені нею порушення прав людини на окупованій території незалежно від способу її набуття.

1. Постанова ВРУ від 27.01.2015 р. № 129-VIII Про Звернення Верховної Ради України до ООН, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 10, ст.68.

2. Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини Доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні 16 травня – 15 серпня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ohchr.org/Documents/.../UARreport19th_UKR.pdf.

3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.

Хрипко Людмила Володимирівна,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
завідувач кафедри

Каліберда Станіслав Іванович,
викладач кафедри

Гончаренко Генадій Павлович,
викладач кафедри фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ І ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ

Туристична діяльність є могутим засобом підвищення рухової активності і фізичного розвитку молоді. Суботні та недільні походи знімають психічне напруження. Високий рівень фізичної та розумової працездатності лю-